

Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej
-targowiska-
najczęściej zadawane pytania

1. Kto może być beneficjentem?

O pomoc na zakres przedmiotowego działania, związany z budową lub modernizacją targowiska, może ubiegać się wyłącznie gmina, bądź związek międzygminny. Wnioskodawcą nie może być zatem jednoosobowa spółka gminy.

2. Co należy rozumieć przez określenie „powierzchnia handlowa”? Czy co najmniej 50% powierzchni handlowej targowiska oznacza, że co najmniej 50% całego obszaru targowiska powinno być zadaszone, czy zliczamy jedynie powierzchnię stoisk (bez przejść, pomieszczeń sanitarnych itp.), i z tej powierzchni co najmniej 50% powinno być zadaszone?

Powierzchnia handlowa rozumiana jest jako powierzchnia sprzedaży zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003, Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). Zgodnie z definicją zawartą w ww. ustawie przez powierzchnię sprzedaży należy rozumieć tę część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno – użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której dobywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.).

3. Czy w ramach kosztów kwalifikowalnych możliwe jest wybudowanie hali targowej na terenie targowiska stałego, która będzie spełniała wymóg wyposażenia targowiska stałego w zadaszone stoiska, które powinny zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej targowiska?

Targowiskiem w świetle art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9 poz. 31, ze zm.) są wszelkie miejsca, w których faktycznie prowadzona jest działalność handlowa o znamionach targu, w tym również hale targowe.

W związku z powyższym hala targowa na obszarze targowiska stanowi zadaszoną powierzchnię handlową.

4. Co należy uznać za powierzchnię handlową targowiska, o której mowa w pkt 4 lit. b załącznika do ww. rozporządzenia? Czy taką powierzchnią będzie tylko powierzchnia, na której w sposób bezpośredni eksponowane są produkty handlowe, czy cała powierzchnia targowiska z wyłączeniem parkingów i głównych ciągów komunikacyjnych tj. dróg wewnętrznych?

Powierzchnię handlową stanowi część techniczno – użytkową, przeznaczoną do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.).

5. Czy stosunek powierzchni produktów rolno – spożywczych do pozostałych produktów handlowych, o których mowa w pkt 5) załącznika do ww. rozporządzenia, dotyczy oznaczonej powierzchni targowiska dla danego rodzaju produktów, czy rzeczywistej liczby handlujących i zajmowanej przez nich powierzchni? Jeżeli podział, o którym mowa, miałby dotyczyć powierzchni zajmowanej przez rzeczywiście handlujących, to czy musi być zachowany każdego dnia, w których targowisko jest otwarte, czy tylko w tradycyjne dni targowe, np. wtorek i piątek?

Wyznaczenie miejsc przystosowanych do sprzedaży produktów rolno – spożywczych powinno nastąpić w odniesieniu do całkowitej powierzchni handlowej targowiska.

MRiRW nie określa trybu funkcjonowania targowiska. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie zasad i trybu korzystania z targowisk gminnych. W treści regulaminu targowiska gminnego, stanowiącego najczęściej załącznik do uchwały, powinny znaleźć się przepisy określające m.in. godziny i dni funkcjonowania targowiska.

6. Czy na potrzeby ww. rozporządzenia ustalono definicję produktów rolno – spożywczych, czy też należy korzystać z definicji określonych w obowiązujących ustawach, a jeśli tak, to czy do takich produktów zaliczać się będą również używki, które wymienione są w definicji produktów rolno – spożywczych określonej w art. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych?

Produkty rolno – spożywcze, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013; (Dz. U. Nr 60, poz. 373, z późn. zm.) rozumiane są zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.).

7. Czy podział na sekcje, o którym mowa w pkt 5 załącznika do ww. rozporządzenia dotyczy ogólnego podziału na produkty rolno – spożywcze i pozostałe, czy też precyzyjnego podziału w ramach danej grupy produktów np. nabiał, owoce miękkie, warzywa, AGD, czy odzież? Dodać należy, że na istniejących targowiskach panują utrwalone tradycje co do układu stoisk i wprowadzenie nowego, alejkowego sposobu sprzedaży może okazać się niemożliwe.

Jednym z warunków jakie powinno spełniać targowisko stałe jest podział na sekcje, w których będą sprzedawane towary danego rodzaju.

Przepisy ww. rozporządzenia nie uszczegóławiają sposobu oznaczenia poszczególnych sekcji. Niemniej jednak połowa powierzchni targowiska wybudowanego lub zmodernizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) musi być przeznaczona do sprzedaży artykułów rolno - spożywczych. Pozostała powierzchnia może być wykorzystana jako miejsce handlu np. rękodziełem czy artykułami gospodarstwa domowego.

8. Czy wymogi określone w punktach 2) i 3) ww. rozporządzenia (oświetlenie, przyłącze wodno – kanalizacyjne, przyłącze energetyczne) są bliżej sprecyzowane? Czy należy

**wykazać się jakąś wskaźnikową liczbą punktów oświetleniowych, ujęć wody itp?
Czy wymóg oświetlenia dotyczy placu targowego, czy zadaszonych stoisk handlowych, a jeśli stoisk, to czy można zrezygnować z ich oświetlenia, jeśli do zadaszenia użyty zostanie przezroczysty poliwęglan?**

Spełnienie warunku dotyczącego oświetlenia targowiska i przyłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej nie wiąże się z koniecznością wykonania określonej ilości punktów. Liczba np. punktów oświetleniowych, ujęć wody powinna być dostosowana do potrzeb osób korzystających z targowiska.

Odnosząc się do pytania o możliwość rezygnacji z oświetlenia stoisk zadaszonych przezroczystym poliwęglanem, MRiRW uprzejmie informuje, iż wymóg oświetlenia odnosi się do placu targowego (targowiska), beneficjent nie jest obowiązany do oświetlenia stoisk.

9. Jak należy interpretować wytyczne odnośnie standardów wykonania targowiska w zakresie powtarzalności i jednolitej zabudowy?

W przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 nie wprowadzono warunku dotyczącego powtarzalności i jednolitej zabudowy.

10. Jak, w przypadku budowy i modernizacji targowisk, należy rozumieć kryterium dostępu nr 3) określone dla działania 321 mówiące o tym, że projekt musi mieć charakter niekomercyjny?

Niekomercyjny charakter projektu stanowi kryterium dostępu do pomocy określone w PROW 2007 – 2013. Wnioskodawca, wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy, obowiązany jest złożyć tabelę, w której określone zostaną planowane wpływy i koszty eksploatacyjne po zrealizowaniu operacji. Realizacja projektu uzależniona jest od wysokości zaktualizowanej wartości netto przedsięwzięcia - wskaźnika NPV. Jeżeli NPV jest mniejszy niż 25% wartości całkowitych kosztów przedsięwzięcia, oznacza to, że przedsięwzięcie nie generuje „znacznego dochodu netto” i wówczas może być realizowane w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie budowy lub modernizacji targowisk.

11. Czy jest możliwość sprzedaży zwierząt na targowisku współfinansowanym ze środków PROW 2007 – 2013?

Odnosząc się do kwestii możliwości sprzedaży zwierząt na targowisku współfinansowanym ze środków PROW 2007 - 2013, MRiRW uprzejmie informuje, że sprzedaż taka może być prowadzona.

12. Czy jest możliwość włączenia do kosztów kwalifikowalnych wydatków związanych z pracami polegającymi na przełożeniu istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych przebiegających przez teren targowiska?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach

działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie budowy lub modernizacji targowisk objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty usług bezpośrednio związanych z realizacją operacji. W związku z powyższym, jeżeli przemieszczenie istniejących sieci wodociagowych, kanalizacyjnych, elektrycznych przebiegających przez teren targowiska jest niezbędne do wykonania operacji, wówczas ww. koszty mogą stanowić koszty kwalifikowalne w ramach przedmiotowego działania.

Należy jednak wziąć pod uwagę, iż przełożenie sieci wodociagowych, kanalizacyjnych, elektrycznych musi zostać uzgodnione z właściwymi przedsiębiorstwami będącymi zarządcami ww. sieci

13. *Przyłączenie do sieci wodociagowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej – rozumiem, że powinien być dostęp do tych sieci, ale w jakiej ilości czy przy każdym stoisku ma być dostęp do wody i prądu, może kwestie te regulują jakieś inne przepisy? Jeśli tak to jakie?*

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie budowy lub modernizacji targowisk objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty usług bezpośrednio związanych z realizacją operacji. MRiRW nie określiło wzorca targowiska. W związku z powyższym, sieci wodociagowe, kanalizacyjne, elektryczne przebiegające przez teren targowiska powinny być dostosowane do potrzeb kupców oraz mieszkańców.

W kwestii wyposażenia sanitarnego stanowisk na targowisku, uprzejmie informuję, że wymagania w odniesieniu do miejsca lub punktów sprzedaży na targowiskach zostały określone odpowiednio: w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego - w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 38), zaś w odniesieniu do produktów pochodzenia roślinnego - w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych (Dz. U. Nr 112, poz. 774).

14. *Zadaszone stoiska, które powinny zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej targowiska – czy ciągi komunikacyjne pomiędzy stoiskami wlicza się do powierzchni handlowej?*

Powierzchnia handlowa rozumiana jest jako powierzchnia sprzedaży zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003, Nr 80, poz. 717, z późn. zm.). Zgodnie z definicją zawartą w ww. ustawie przez powierzchnię sprzedaży należy rozumieć tę część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno – użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której dobywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.)

15. Targowisko stałe w ramach realizacji operacji dotyczącej jego budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia, powinno być wyposażone w zadaszone stoiska. Co rozumie się przez zadaszenie?:

- **Czy są to wiaty stałe?**
- **Czy są to kioski handlowe?**
- **Czy kosztem kwalifikowalnym byłyby stoiska w ww. obu postaciach?**
- **Czy namiot handlowy może zaliczać się do stoisk zadaszonych?**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 60, poz. 373, z późn. zm.) jednym z warunków, jakie powinno spełniać targowisko stałe jest wyposażenie targowiska w zadaszone stoiska, które powinny zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej. Zadaszone stoiska są to stoiska osłonięte od góry przed opadami. Obszar targowiska, na którym znajdują się wiaty stałe, kioski handlowe, namioty handlowe, stanowi zadaszoną powierzchnię handlową targowiska.

16. Czy dokumentacja projektowa oraz decyzja pozwolenia na budowę powinny zawierać w tytule określenia typu: „budowa lub przebudowa lub remont lub wyposażenie”, czy też można zastąpić tytułem: „Zagospodarowanie i modernizacja targowiska miejskiego”? Gmina posiada ważną dokumentację projektową wraz z pozwoleniem na budowę o takim tytule, w której zakres robót budowlanych dotyczy zarówno budowy jak i przebudowy w branżach: drogowej, sanitarnej i elektrycznej.

Dokumentacja projektowa oraz decyzja - pozwolenie na budowę załączone do wniosku o przyznanie pomocy w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” PROW 2007 – 2013 mogą być zatytułowane „Zagospodarowanie i modernizacja Targowiska Miejskiego”. Nie jest wymagane, aby tytuły dokumentów były identyczne z nazwą zakresu ww. działania dotyczącego targowisk. Zgodnie z ww. rozporządzeniem do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty usług bezpośrednio związanych z realizacją operacji. W związku z powyższym również nie jest wymagane, aby tytuł projektu określony w dokumentach załączonych do wniosku o przyznanie pomocy był identyczny z nazwą zakresu ww. działania.

17. Co zalicza się do wyposażenia targowiska, czy tylko elementy wymienione w pkt 4 załącznika do rozporządzenia, czy też inne? Jeżeli inne to jakie?

Pomoc na operację dotyczącą budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego jest przyznawana, jeżeli targowisko to w wyniku realizacji tej operacji spełni warunki określone w załączniku do ww. rozporządzenia. Targowisko musi być wyposażone we wszystkie elementy wymienione w pkt 4 tego załącznika. Operacja może obejmować również inne elementy wyposażenia pod warunkiem, że koszty nabycia tego wyposażenia są uzasadnione ze względu na cel operacji i zgodne z katalogiem kosztów kwalifikowalnych, określonych w rozporządzeniu wykonawczym dla działania.

18. Nasze targowisko jest obecnie czynne. W celu zachowania ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej planujemy jego modernizację zrealizować w latach 2011 – 2012 (I część) i w latach późniejszych pozostała część. W I części z uwagi na duży obszar objęty inwestycją konieczne jest podzielenie realizacji robót na dwa etapy. Po zakończeniu prac na I etapie będzie uwolniony teren dla realizacji robót II etapu. Jeżeli otrzymamy dofinansowanie to czy będą przez Państwo przyjęte dwa protokoły w fazie rozliczenia?

Należy zwrócić uwagę, że weryfikacja spełnienia warunków, jakie powinno spełniać targowisko stałe w ramach realizacji operacji dotyczącej jego budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia będzie miała miejsce w odniesieniu do całego targowiska. Jeżeli operacja realizowana będzie w dwóch etapach, z których każdy będzie zakończony protokołem odbioru robót, do wniosku o płatność pośrednią dołączony zostanie protokół odbioru robót pierwszego etapu, natomiast do wniosku o płatność ostateczną drugi protokół.

19. Na terenie targowiska planowanym do modernizacji po roku 2012 występują obecnie stoiska zadaszone. Czy warunek powierzchni zadaszonej (min. 50%) będzie liczony w stosunku do całego targowiska, czy tylko do powierzchni modernizowanej w latach 2011-2012?

Warunek dotyczący zadaszenia określonej wielkości powierzchni handlowej targowiska dotyczy całego targowiska, czyli powierzchni objętej planowaną operacją oraz powierzchni istniejącego targowiska w przypadku operacji polegającej na remoncie tego targowiska.

20. Czy kosztem kwalifikowalnym będą koszty poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” koszty mogą stanowić koszty kwalifikowalne jeżeli zostały poniesione po dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne, nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 r.

21. Czy znany jest termin ogłoszenia konkursu i okres realizacji projektu?

Ustalenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje właściwy organ samorządu województwa i podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego oraz w dzienniku o zasięgu wojewódzkim.

22. Czy w ramach wsparcia targowisk stałych można zrealizować projekt polegający na zakupie przenośnych składanych kiosków wystawienniczych? Stoiska będą rozkładane cyklicznie w dni targowe przy ratuszu, w pozostałe dni składowane będą w urzędzie gminy.

Zakup przenośnych składanych kiosków wystawienniczych wykorzystywanych w dni targowe może stanowić koszt kwalifikowalny w ramach przedmiotowego działania.

23. Czy tereny gdzie stoją samochody zaliczają się już do powierzchni handlowej czy jeszcze komunikacyjnej?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lipca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 142, poz. 833) targowisko stałe powinno m.in. być wyposażone w zadaszone stoiska, które powinny zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej targowiska.

W opisanym przypadku w projekcie targowiska zawarto również teren parkingu przeznaczonego wyłącznie dla samochodów, z których będzie prowadzony handel.

Mając na uwadze powyższe, parking przeznaczony dla ww. samochodów należy zakwalifikować do powierzchni handlowej targowiska.

24. Zadaszone stoiska, które powinny zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej targowiska” – czy pod tym pojęciem mieszczą się również zagrody i kojce dla koni, bydła, trzody chlewnej i drobiu”?

W przypadku targowisk współfinansowanych ze środków PROW 2007 – 2013 zadaszenie powinno zajmować co najmniej połowę powierzchni handlowej targowiska. Zadaszone zagrody, kojce, usytuowane na targowisku stanowią zadaszoną powierzchnię handlową targowiska.

